

Erik Abildgaard Frederiksen  
Degnegyden 2  
5690 Tommerup

**Miljøgodkendelse af svinebrug på  
ejendommen matr. nr. 8a m.fl.  
Tommerup by, Tommerup beliggende  
Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup. CVR  
nr. 16856789.**

28. december 2009  
Sags id: 08/42127

Miljø og Natur  
Willemoesgade 15  
5610 Assens

Kontaktperson: Ove Johansen  
Indre Ringvej 2  
5560 Aarup

E-mail: [jojoh@assens.dk](mailto:jojoh@assens.dk)  
Dir. tlf.: 64746854

[www.assens.dk](http://www.assens.dk)



Luffoto 2008 med angivelse af ny stald (ikke målfast)

## Indholdsfortegnelse

<b><u>1</u></b>	<b><u>INDLEDNING</u></b> .....	<b>4</b>
<b><u>2</u></b>	<b><u>AFGØRELSE: § 12 MILJØGODKENDELSE</u></b> .....	<b>5</b>
<b><u>3</u></b>	<b><u>VILKÅR FOR GODKENDELSE</u></b> .....	<b>6</b>
<b>3.1</b>	<b>INDRETNING OG DRIFT</b> .....	<b>6</b>
<b>3.2</b>	<b>ÅRSPRODUKTION</b> .....	<b>6</b>
<b>3.3</b>	<b>FODER</b> .....	<b>6</b>
<b>3.4</b>	<b>AMMONIAKEMISSION OG -REDUCERENDE TEKNOLOGI/TILTAG</b> .....	<b>7</b>
<b>3.5</b>	<b>GØDNINGSHÅNDBLING</b> .....	<b>7</b>
<b>3.6</b>	<b>LUGT</b> .....	<b>7</b>
<b>3.7</b>	<b>GØDNINGSSOPBEVARING OG -ANVENDELSE</b> .....	<b>8</b>
<b>3.8</b>	<b>TRANSPORT</b> .....	<b>8</b>
<b>3.9</b>	<b>SPILDEVAND OG OVERFLADEVAND</b> .....	<b>8</b>
<b>3.10</b>	<b>UHELD OG RISICI</b> .....	<b>8</b>
<b>3.11</b>	<b>STØJ</b> .....	<b>9</b>
<b>3.12</b>	<b>SKADEDYR OG FLUER</b> .....	<b>10</b>
<b>3.13</b>	<b>STØV</b> .....	<b>10</b>
<b>3.14</b>	<b>LYS, ENERGI OG VAND</b> .....	<b>10</b>
<b>3.15</b>	<b>OPLAG OG HÅNDBLING AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER</b> .....	<b>10</b>
<b>3.16</b>	<b>BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)</b> .....	<b>10</b>
<b>3.17</b>	<b>AFFALD</b> .....	<b>11</b>
<b>3.18</b>	<b>VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB</b> .....	<b>11</b>
<b>3.19</b>	<b>ÆNDRINGER/OPHØR PÅ VIRKSOMHEDEN</b> .....	<b>11</b>
<b>3.20</b>	<b>EGENKONTROL</b> .....	<b>11</b>
<b>3.21</b>	<b>RETSBESKYTTELSE</b> .....	<b>12</b>
<b>3.22</b>	<b>OFFENTLIGGØRELSE</b> .....	<b>12</b>
<b>3.23</b>	<b>KLAGEVEJLEDNING</b> .....	<b>12</b>
<b>3.24</b>	<b>KOPI AF UDKAST TIL AFGØRELSE SENDES TIL:</b> .....	<b>13</b>
<b><u>4</u></b>	<b><u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE</u></b> .....	<b>14</b>
<b>4.1</b>	<b>FORMÅL</b> .....	<b>14</b>
<b>4.2</b>	<b>GRUNDFORHOLD</b> .....	<b>15</b>
<b>4.2.1</b>	<b>ANSØGER OG EJERFORHOLD</b> .....	<b>16</b>

4.2.2 HUSDYRBRUGET.....	16
4.2.3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.	17
<b>4.3 PRODUKTIONSANLÆG. ....</b>	<b>20</b>
4.3.1 DRIFT.....	22
4.3.2 FODER.....	22
4.3.3 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETINGING .....	24
4.3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	24
4.3.5 AMMONIAKTAB FRA STALD OG LAGER .....	24
4.3.6 STALDLUGT .....	27
4.3.7 TRANSPORT .....	29
4.3.8 TIL OG FRAKØRSEL.....	31
4.3.9 LYS .....	31
4.3.10 STØJ.....	31
4.3.11 FODEROPBEVARING OG STØV .....	32
4.3.12 FLUER.....	32
4.3.13 SKADEDYR.....	32
4.3.14 DØDE DYR .....	33
<b>4.4 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....</b>	<b>33</b>
<b>4.5 AFFALD OG KEMIKALIER.....</b>	<b>39</b>
<b>4.6 VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB.....</b>	<b>39</b>
<b>4.7 RISICI .....</b>	<b>41</b>
<b>4.8 OPHØR.....</b>	<b>42</b>
<b><u>5 ALTERNATIVE MULIGHEDER.....</u></b>	<b><u>42</u></b>
<b><u>6 EGENKONTROL.....</u></b>	<b><u>43</u></b>
<b><u>7 OFFENTLIGGØRELSE, PARTSHØRING OG UDKAST TIL GODKENDELSE .....</u></b>	<b><u>44</u></b>
<b><u>8 SAMMENFATNING .....</u></b>	<b><u>47</u></b>



## 1 Indledning

Emne	Data
Ansøger	Erik Abildgaard Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup
Bedriftens navn og adresse	Mosegård, Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup
Matrikelnummer	8a m.fl. Tommerup by, Tommerup
Virksomhedens art	Landbrugsbedrift med avl af smågrise
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ejer	Helle Haugaard Vinsteen, Tranehøjen 172, 5250 Odense SV
CHR-nummer	60710
CVR/P	16856789
Kontaktperson	Erik Abildgaard Frederiksen, mobil nr. 20 90 36 30
Rådgiver/konsulent	Mette Larsen Baadegaard, Centrovic, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg, tlf. 63 40 71 32
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune

Assens Kommune har den 27. august 2009 elektronisk via husdyrgodkendelse.dk modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af svinebrug på ovennævnte ejendom. Der er søgt om godkendelse til indretningsændringer i eksisterende stalde og udvidelse af staldanlægget ved byggeri af nye staldafsnit.

Dyreholdet består af 1050 årssøer med grise til fravæning inklusiv polte. Dyreholdet svarer til 244,2 DE. Størrelsen og sammensætningen af dyreholdet ændres ikke i forbindelse med miljøgodkendelsen og staldbyggeri.

Udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven).

Al husdyrgødning er gylle og ledes fra staldene til opbevaring i de to eksisterende gyllebeholdere. Til ekstra sikring af opbevaringskapacitet udnyttes desuden ledig kapacitet på ansøgers ejendom på Degnegyden 2.

Husdyrgødningen fra produktionen på Mosegårdsvej 10 indgår i ansøgningen om miljøgodkendelse på Gundestrupvej 19, hvortil der



særskilt er indsendt ansøgning. I den ansøgning er redegjort for bedriftens udspretningsarealer på 383,9 ha og håndtering af bedriftens husdyrgødning.

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningen, der sammen med møder med ansøger og konsulent, samt vurderingen i den efterfølgende redegørelse, der danner grundlaget for meddelelse af denne miljøgodkendelse.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for virksomhedens indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderlige miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes

at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

## **2 Afgørelse: § 12 miljøgodkendelse**

Assens Kommune godkender hermed en årlig produktion på 1.050 årssøer svarende til 244 DE på landbrugsejendommen matr.nr. 8a m.fl. Tommerup by, Tommerup beliggende Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter hele virksomheden.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 om miljøbeskyttelse.

Af hensyn til krav i IPPC direktivet skal vilkår, der ikke er afhængig af det nye staldanlæg, overholdes straks efter meddelelse af godkendelsen.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering

skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Proceduren for revurdering igangsættes af Assens Kommune.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte ansøgning. Det er ansøgningsskema med skemanummer 12568 version 2 af 23. oktober 2009 med tilhørende bilag.

### **3 Vilkår for godkendelse**

#### **3.1 Indretning og drift**

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 3.1.3 Godkendelsen til det ansøgte staldanlæg bortfalder, såfremt det ansøgte staldanlæg ikke er udnyttet inden 3 år fra denne afgørelses meddelelse.
- 3.1.4 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne herunder sikres, at stierne holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
- 3.1.5 Drikkevandssystemet skal vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

#### **3.2 Årsproduktion**

- 3.2.1 Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 1050 årssøer svarende til 244,2 DE.
- 3.2.2 Den godkendte husdyrproduktion skal fordeles jævnt over hele året.

#### **3.3 Foder**

- 3.3.1 Korrektionsfaktor vedrørende kvælstof må højst være **0,973** beregnet efter følgende formel:  $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$ .
- 3.3.2 Det tillades at korrektionsfaktoren er højere et enkelt år, hvis den som gennemsnit over tre år kan overholdes. Se redegørelsen punkt 4.3.2.

### **3.4 Ammoniakemission og -reducerende teknologi/tiltag**

- 3.4.1 Eksisterende farestald (1.1.1.) skal være indrettet med kassestier med delvis spaltegulv. Der må maksimalt være 224 stipladser.
- 3.4.2 Eksisterende løbe-/drægtighedsstald (1.1.2.) skal være indrettet med delvis spaltegulv. Stalden må maksimalt have 182 stipladser til individuel opstaldning og 495 stipladser til løsgående søer. Der tillades dog en variation på +/- 10 % i fordelingen af stipladser mellem individuel opstaldning og løsgående søer.
- 3.4.3 Ansøgt drægtighedsstald (1.1.3.) skal indrettes med delvis spaltegulv, og der må maksimalt være 107 stipladser.
- 3.4.4. Ansøgt farestald (1.1.4.) skal indrettes med delvis spaltegulv. Stalden må maksimalt indrettes med 42 kassestier.
- 3.4.5 Den samlede emission fra stald og lager må ikke overstige 3.534 kg N/år. Beregningsgrundlag og -metode skal svare til den, der er anvendt i ansøgningsskemaet i [husdyrgodkendelse.dk](http://husdyrgodkendelse.dk) (beregningsgrundlag 01-2009-A).

### **3.5 Gødningshåndtering**

- 3.5.1 Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlægget lørdage eller søn- og helligdage
- 3.5.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 3.5.3 Ved fastmonterede og eldrevne pumper i gyllebeholderne skal pumperne sikres mod uhensigtsmæssig igangsætning.
- 3.5.4 Hovedafbryderen til eldrevne gyllepumper skal placeres indendørs, så uvedkommende ikke kan aktivere pumperne
- 3.5.5 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder i forbindelse med husdyrbruget.

### **3.6 Lugt**

- 3.6.1 Husdyrproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener ved nabobeboelser.
- 3.6.2 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres tiltag til afhjælpende foranstaltninger.
- 3.6.4 Ventilation af staldanlæg må kun ske ud gennem de angivne ventilationsafkast.
- 3.6.5 Ventilationsanlæg skal renholdes og serviceres, så det til stadighed ventilerer optimalt.



### **3.7 Gødningsopbevaring og -anvendelse**

- 3.7.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion i forbindelse med husdyrbruget.
- 3.7.2 Der skal være en støbt plads ved gyllebeholder med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis gyllen suges direkte fra gyllebeholder, er der ikke krav om støbt læsseplads.
- 3.7.3 Husdyrgødningen må kun anvendes ved levering til miljøgodkendt biogasanlæg og/eller til udspreddning på landbrugsjord, der forinden er vurderet og godkendt jf. bestemmelserne i husdyrgodkendelsesloven.

### **3.8 Transport**

- 3.8.1 Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

### **3.9 Spildevand og overfladevand**

- 3.9.1 Tagvand og ikke forurenede overfladevand fra befæstede arealer kan ledes til vandløb eller sø. Dog skal krav, som stilles i byggetilladelse, følges.
- 3.9.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning.
- 3.9.3 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt svinetransportvogn og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

### **3.10 Uheld og risici**

- 3.10.1 Ved driftsuheld, hvor der kan opstå risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden: Assens Kommune, Miljø og Natur tlf. 64 74 74 74.
- 3.10.2 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, som oplyser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden (Assens Kommune) senest 6 måneder efter meddelelse af denne godkendelse.

Beredskabsplanen skal være kendt af virksomhedens ansatte. Planen skal revideres mindst 1 gang årligt. Planen skal opbevares synligt og et for de ansatte kendt sted (på kontoret).

### 3.11 Støj

- 3.11.1 Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier:

<b>Mandag-fredag</b> kl. 7-18 (8 timer)	<b>Alle dage</b> kl. 18-22 (1 time)	<b>Alle dage</b> kl. 22-7 (1/2 time)	<b>Alle dage</b> kl. 22-7
<b>Lørdag</b> kl. 7-14 (7 timer)	<b>Lørdag</b> kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	<b>Søn- og helligdag</b> kl. 7-18 (8 timer)		
<b>55 dB(A)</b>	<b>45 dB(A)</b>	<b>40 dB(A)</b>	<b>55 dB(A)</b>

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 3.11.2 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, dog højst en gang årligt. Målingen eller beregningen skal udføres efter de gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen og af et akkrediteret laboratorium.

**3.12 Skadedyr og fluer**

- 3.12.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsesmetoden skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 3.12.2 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

**3.13 Støv**

- 3.13.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
- 3.13.2 Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning/aflæsning af foder undgås.

**3.14 Lys, energi og vand**

- 3.14.1 Der tillades lys ved læsseramper i korte perioder ved afhentning af dyr til slagt og salg.
- 3.14.2 Til sikring af gennemførelse af energibesparende foranstaltninger skal der inden 1. januar 2011 foreligge en energirapport udarbejdet af energikonsulent.
- 3.14.3 Der skal mindst 2 gange om året føres logbog over el og vandforbrug. Der skal kunne redegøres for tiltag til reducerende forbrug.

**3.15 Oplag og håndtering af olie, pesticider og øvrige kemikalier**

- 3.15.1 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendt beholder. Tanke skal stå overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 3.15.2 Påfyldning af vand i forbindelse med eventuel brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn, vandløb eller søer

**3.16 Bedste tilgængelige teknik (BAT)**

- 3.16.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg.
- 3.16.2 Ved substitution (erstatning med noget andet) af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.



- 3.16.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og foderanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.16.4 Ved næste gennemgribende reovering af staldafsnit, skal pågældende staldafsnit leve op til bedste tilgængelige staldsystem.

### **3.17 Affald**

- 3.17.1 Affald skal opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune.
- 3.17.2 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende på befæstet areal og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.

### **3.18 Varetagelse af hensyn til landskab**

- 3.18.1 Ny stald skal placeres mellem de eksisterende staldbygninger jf. oplysninger afgivet i ansøgningen.
- 3.18.2 Ved udskiftning på eksisterende byggeri og ved nybyggeri skal materiale- og farvevalg være i samme farvetoner som eksisterende stalde. Det vil sige gul facade og grå tagbelægning.

### **3.19 Ændringer/ophør på virksomheden**

- 3.19.1 Ændringer i ejerforhold og/eller ansvarsforhold skal straks meddeles til kommunen.
- 3.19.2 Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Ved nybyggeri skal forinden indhentes en byggetilladelse.
- 3.19.3 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.19.4 Ved ophør af driften, skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme gyllebeholdere, fortanke og gyllekanaler og udbringe tilbageværende husdyrgødning som gødning.

### **3.20 Egenkontrol**

- 3.20.1 Til dokumentation for besætningens produktionsniveau skal føres og opbevares produktionskontrol eller driftsregnskab, der udelukkende omhandler den godkendte besætning.
- 3.20.2 Dokumentation i form af kvitteringer, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal

opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

3.20.3 Der skal kunne fremvises dokumentation for, at vilkårene vedrørende, ammoniak og lugt er overholdt.

3.20.4 Der skal føres regnskab over energi- og vandforbrug.

### 3.21 Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, medmindre der er begået grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

### 3.22 Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Folkebladet tirsdag den 5. januar 2010.

Samtidig lægges miljøgodkendelsen, ansøgning og bilag ud på kommunens hjemmeside.

### 3.23 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet i henhold til § 84 i lov nr. 1572 af 20. december 2007 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Assens Kommune, der videresender den til Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i behandling af miljøgodkendelsen. Klagen skal være kommunen i hænde senest 4 uger fra afgørelsens offentliggørelse. Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. En klage har ikke opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Klagefristen udløber tirsdag den 2. februar 2010 ved kontortids ophør.

Afgørelsen kan i øvrigt indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. lovens § 90.

Underskrift



Øve Johansen  
Miljøsagsbehandler

Bilag:  
Ansøgning  
Redegørelse til ansøgning  
Oversigtstegning  
Adresseliste af 21. september 2009

**3.24 Kopi af udkast til afgørelse sendes til:**

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægen Region Syddanmark. Vedelsgade 17A, 7100 Vejle (syd@sst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnædsøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Assens Afdeling v. formand Johannes Jacobsen, Mølløvænget 2, 5492 Vissenbjerg (johannesjacobsen@webspeed.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia (mail@dkfisk.dk)
- Friluftsrådet v. kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens (fr@friluftsradet.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Miljøministeriet, Miljøcenter Odense. Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ (Post@ode.mim.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge, Brabækvej 147, 5550 Langeskov (ft@sportsfiskerforbundet.dk)
- Odense Bys Museer v/Mikael Holdgaard Nielsen (mihn@odense.dk)
- Centrovice (mlb@centrovice.dk)
- Orienteringsbrev til naboer/omboende jf. adresseliste af 21. september 2009



## 4 Miljøvurdering af ansøgning om miljøgodkendelse

### 4.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgning om ændring og udvidelse af staldbyggeri på landbrugsejendommen beliggende Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup, opfylder kravene gældende for følgende forhold angivet i nedenstående liste jf. godkendelsesloven og vejledninger fra Miljøstyrelsen om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand, og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Det skal vurderes, om husdyrbruget efter gennemførelse af det ansøgte lever op til de i loven fastsatte beskyttelsesniveauer for blandt andet ammoniak og lugt.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af den elektroniske ansøgning via husdyrgodkendelse.dk, hvor kommunen modtog den første version den 27. august 2009. Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelse og vejledninger, herunder regler fastsat i habitatdirektivet.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at virksomheden kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

#### 4.2 Grundforhold

Erik Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup, søger godkendelse efter husdyrlovens § 12, til ejendommen Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup matr. nr. 8a, Tommerup By, Tommerup. Ejendommen ejes af Helle Haugaard Vinsteen, Tranehøjen 172, 5250 Odense SV, men er forpagtet og drives af Erik Frederiksen.

Jf. Assens Kommunes registreringer er der tilladelse til en produktion på ejendommen på 1050 årssøer svarende til 244 DE.

Ansøgt produktion er uændret 1050 søer, men der søges om godkendelse til tilbygning til det eksisterende staldanlæg, samt tilpasninger i eksisterende staldanlæg bl.a. med henblik på at opfylde krav vedr. løsgående søer i 2013.

I nudrift består ejendommen ved bygningsmassen på Mosegårdsvej 10 af et komplet staldanlæg sammensat af flere svinestalde med tilhørende to gyllebeholdere. I tilknytning hertil er der et maskinhus samt beboelsesbygning.

I ansøgt drift vil dette anlæg fortsat være i brug suppleret med to nye stalde – en drægtighedsstald og en farestald. Det ansøgte ønskes placeret i tilknytning til det eksisterende staldanlæg.

Ændringen i eksisterende anlæg og nybyggeriet skal primært tjene til overholdelse af dyrevelfærdskravene om løsgående søer, der gælder fra 2013.

Husdyrgødningen skal fortsat opbevares i de to eksisterende gyllebeholdere med kapacitet til henholdsvis 1800 og 2300 m<sup>3</sup> flydende husdyrgødning, samt ved behov på Degnegyden 2.

Husdyrgødningen fra produktionen på Mosegårdsvej 10 indgår i ansøgningen om miljøgodkendelse på Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup (ejet og drevet af Erik Frederiksen), hvortil der er særskilt er indsendt ansøgning. I den ansøgning er redegjort for bedriftens samlede udspretningsarealer og håndtering af bedriftens husdyrgødning.

Gundestrupvej 19 og Mosegårdsvej 10 drives under CVR nr. 16856789. Desuden indgår også to andre ejendomme, Degnegyden 2, og Ryttergade 44, 5690 Tommerup under samme CVR-nummer. Ansøgningen fra Gundestrupvej 19 er

indsendt den 28. august 2009 og har skema nummer 12565. Hele bedriftens udspretningsareal vurderes i denne ansøgning.

I alt er der redegjort for et samlet udspretningsareal på 383,9 ha. Dette areal skal modtage husdyrgødning fra i alt 534,26 DE.

#### **4.2.1 Ansøger og ejerforhold**

Erik Frederiksen er både ansøger og kontaktperson i forhold til ansvaret for, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med det ansøgte og den meddelte miljøgodkendelse. Erik Frederiksen har postadresse på Degnegyden 2, 5690 Tommerup.

Mosegården, Mosegårdsvej 10 er ejet af Helle Haugaard Vinsteen, Tranehøjen 172, 5250 Odense SV.

#### **4.2.2 Husdyrbruget**

Erik Frederiksen er som tidligere nævnt også ansvarlig for driften af tre andre husdyrbrug, som omfatter:

1. Gundestrupvej 19 med tilladelse til 262,78 DE i søer. Der er søgt om udvidelse til 310,47 DE i søer.
2. Degnegyden 2 med tilladelse til 37,6 DE i slagtesvin/polte.
3. Ryttergade 44 med tilladelse til 26.550 smågrise (7,2-31 kg) svarende til 132,75 DE.

Alle ejendomme ligger inden for postnummer 5690 Tommerup. Det er oplyst, at disse husdyrbrug med deres staldanlæg kan drives uafhængigt af det ansøgte brug. Det er da også Miljø og Naturs vurdering, at driften af Mosegårdsvej 10 kan ske uafhængig af de øvrige brug. Forpagtningen af Mosegårdsvej 10 kan opsiges, og brugene kan afhændes hver for sig, uden det får betydning for opretholdelse af ansøgte produktionsanlæg. Det er derfor vurderingen jf. grundlaget givet i Skov- og Naturstyrelsens notat af 12. april 1999 om Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion, at miljøgodkendelsen kan meddeles uden også at omfatte staldanlæggene på oven nævnte husdyrbrug 1, 2 og 3.



Det fremgår også af husdyrlovens § 13, at det er ejendommenes anlæg, der skal være teknisk eller miljømæssigt forbundne for, at anlæggene skal godkendes samlet. Det vurderes der ikke at være tale om her.

Til Mosegården hører et samlet matrikulært areal på 106 ha. Dyrkningsarealet indgår som en del af det samlede areal, som miljømæssigt vurderes under Gundestrupvej 19.

Der er ikke ændringer i besætningen på ejendommen, så produktionen findes allerede. Staldbyggeriet planlægges igangsat senest to år fra godkendelsen er givet, således at den ansøgte ændring er gennemført og i fuld drift senest tre år efter godkendelsen er meddelt. Der ønskes denne tidsfrist for udnyttelse af godkendelsens bygningsmæssige del.

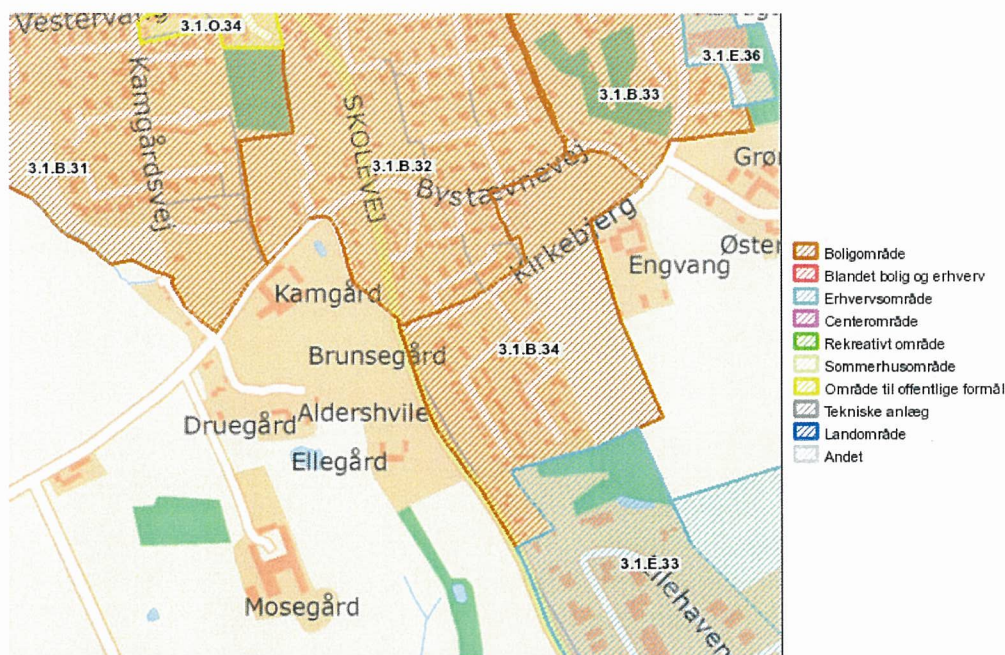
Ansøger skal være opmærksom på, at der skal ansøges og meddeles byggetilladelse til det ansøgte byggeri inden igangsætning.

#### **4.2.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold**

Husdyrbruget er beliggende i landzone. Eksisterende og ansøgt stald- og gødningsanlæg ligger vest og syd for Tommerup by (Knarreborg). Afstand herfra til nærmeste byzoneområde (3.1.B.34) er ca. 316 meter. Det aktuelle byzoneområde ligger øst for staldene og er udlagt som boligområde. Afstand til nærmeste beboelse (Mosegårdsvej 6) i område med samlet bebyggelse er ca. 224 meter (jf. resultat af lugtberegningen). Den samlede bebyggelse ligger nord for staldene.

De oplyste afstande er angivet som vægtede gennemsnitsafstande (geometrisk centrum for vurderet lugtemission), der indgår i lugtvurdering.

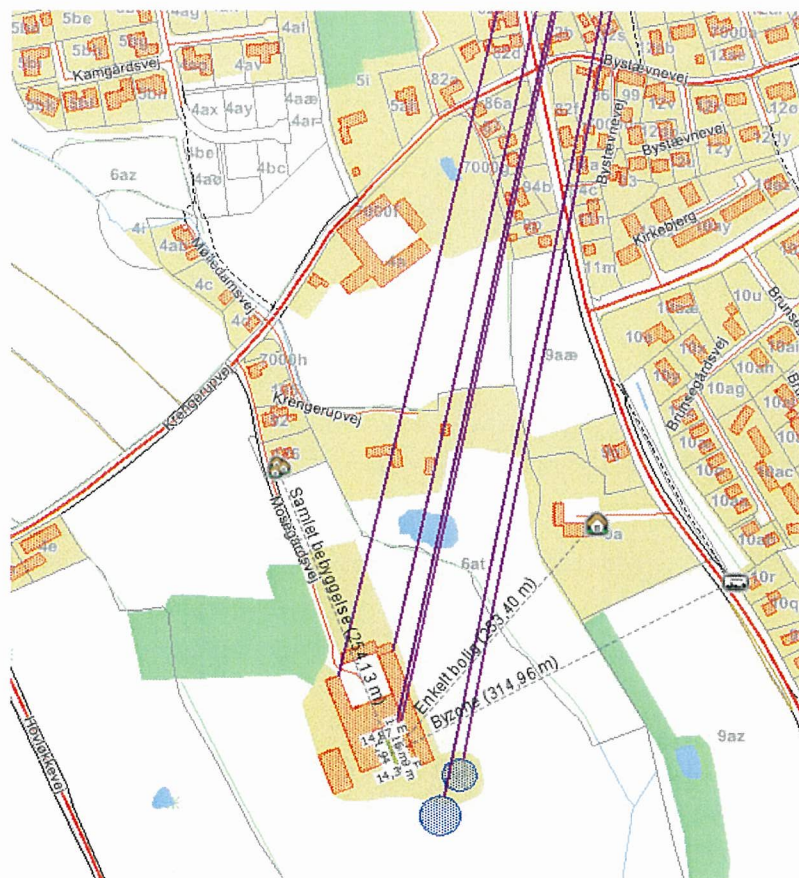
Afstand fra ansøgt stald til nærmeste nabobeboelse på ejendom uden landbrugspligt er angivet til ca. 253 meter (Skolevej 73).



Oversigtskort 1 med vedtaget kommuneplanramme

Områderne, der i Assens Kommunes Kommuneplan 2009-2021 er vedtaget udlagt til boligområde ligger alle i byzone. For områderne gælder at de skal anvendes til boligformål med mulighed for bebyggelse til offentlige formål eller andre nærmere angivne anlæg eller erhvervstyper, der kan indpasses i området uden genevirkning for omgivelserne.

Område 3.1.E.33 er udlagt til erhvervsformål, såsom industri-, værksteds-, udstillings-, lager- og transportvirksomhed samt privat service. Endvidere kan områderne anvendes til forretningsvirksomhed med tilknytning til de enkelte virksomheder, eller som naturligt hører hjemme i et erhvervsområde. Der må ikke inden for områderne udøves særligt miljøbelastende aktiviteter. Virksomhed i områderne må ikke ved luftforurening, lugt, støj eller vibrationer virke generende på tilgrænsende boligområder.



Oversigtskort 2

Kortet angiver ca. afstand fra ansøgt drægtighedsstald.

Den nye stald placeres skjult mellem de eksisterende stalde. Det er ikke fundet relevant, at anlægge afskærmende beplantning.

Følgende afstande er opgivet:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg: >25 m
- Almene vandforsyningsanlæg: >50 m
- Vandløb herunder dræn og søer: >15 m
- Offentlig vej og privat fællesvej: >15 m
- Levnedsmiddelvirksomhed: >25 m
- Beboelse på samme ejendom: >15 m
- Naboskel: >30 m
- Nabobeboelse: >50 m

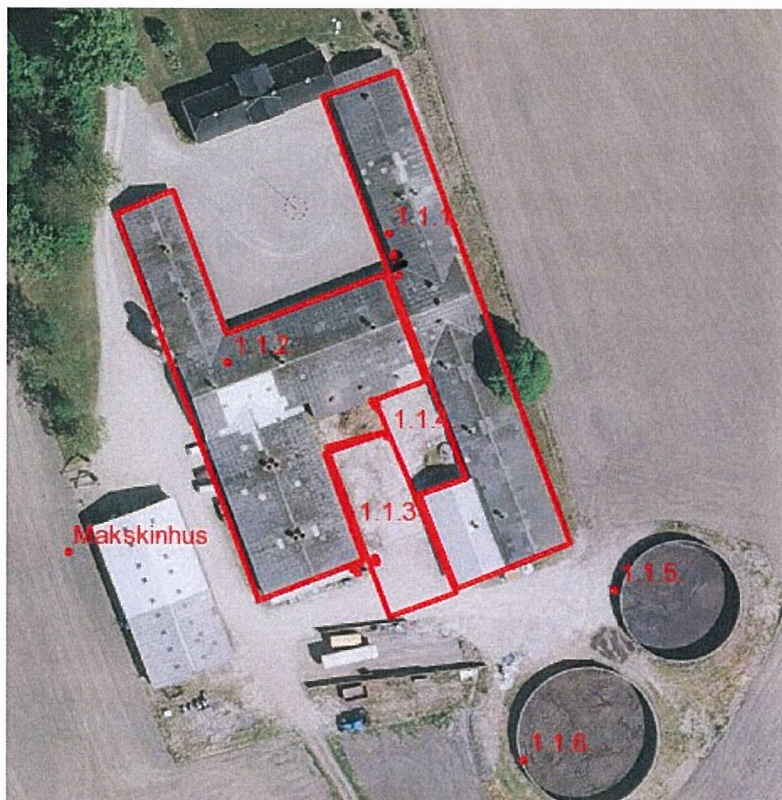


De generelle afstandskrav jf. § 8 er overholdt for opførelse af den ny stald og forlængelse af eksisterende stald.

#### 4.3 Produktionsanlæg.

Produktionsanlægget omfatter eksisterende stald- og gødningsanlæg samt ny stald. Den nye stald vil blive holdt i samme farver, som det eksisterende staldanlæg, det vil sige gul facade og grå tagbelægning. Bygningshøjde bliver ca. 7 meter med ca. 20 graders taghældning.

Det eksisterende staldanlæg er i grundplan ca. 4.000 m<sup>2</sup>. Eksisterende maskinhus er ca. 530 m<sup>2</sup>. De nye anlæg består af to bygningsdele. En udvidelse af eksisterende farestald på ca. 20 x 10 meter (1.1.4.) og opførelse af ny drægtighedsstald på ca. 30 x 14 meter (1.1.3.). I alt opføres ca. 620 m<sup>2</sup> stald.



Oversigt med angivelse af staldafsnit

Staldnummer	Dyrekategori	Antal Stipladser/dyr på stald nudrift	Antal Stipladser/dyr på stald Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
1.1.1. Farestald	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	224	224		
1.1.2. Løbe- /drægtighedsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	134+48+176 I alt 358	134+ 48 I alt 182		
1.1.2. Løbe- /drægtighedsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	288+150+30 I alt 468	240+105+125+ 25 I alt 495		
DE i eksisterende stalde	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv			244,2	209,0
1.1.3. Ansøgt drægtighedsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	107		
1.1.4. Ansøgt farestald	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	0	42		
DE i nye stalde					35,2
<b>DE i alt</b>				<b>244,2</b>	<b>244,2</b>

Der etableres 42 stipladser ny farestald (1.1.2.).

I eksisterende løbe-/drægtighedsstald (1.1.2.) sker der en nedlæggelse af 176 stipladser til søer i bokse til fordel for anlæggelse i ansøgt drift af 105 stipladser til løsgående drægtige søer.

De ændrede stipladser sammen med en reduceret belægning i de øvrige afdelinger til løsgående søer kompenseres ved byggeri af ny løbe-/drægtighedsstald (1.1.3.).

Gyllen ledes til opbevaring i de to eksisterende gyllebeholdere med kapacitet på henholdsvis 1.800 m<sup>3</sup> etableret i 1992 og 2.300 m<sup>3</sup> etableret i 2002. Desuden kan der opbevares 500 kubikmeter gylle under spalterne i staldene. Endelig

opbevares der gylle fra bedriften i gyllebeholder på Degnegyden 2.

Gyllebeholderne er senest kontrolleret for styrke og tæthed i 2002. Jf. 10-års beholderkontrolordningen skal de igen kontrolleres senest 2012. Beholdernes overdækning udgøres af et naturligt flydelag.

#### **4.3.1 Drift**

Staldanlægget vil være i drift hele døgnet 365 dage om året. Produktionen vil foregå kontinuert. Vaskevand fra staldanlæg ledes til opbevaring i gyllebeholder. Stalden er indrettet med mekanisk ventilation (undertryk) med uafdækkede afkast i kip. Det daglige arbejde vil primært foregå i perioden mellem kl. 7.00 - kl. 17.00

Alt rengøringsvand opsamles i gyllekanaler og er indregnet i efterfølgende opbevaringskapacitetsberegninger. Rengøringsvand indgår i normtallene for gylleproduktion.

Stalden iblodsættes, højtryksrenses og udtørres, når der er plads til det mellem to hold grise. Der desinficeres med et godkendt middel.

Staldene overholder krav om lovpligtige overbrusningsanlæg, hvor det er påkrævet.

Vand fra tagflader m. m ledes bort via rørledninger til dræn.

Der er fylde-/vaskeplads med opsamling til gyllebeholder, som er anlagt umiddelbart vest for den store gyllebeholder.

#### **4.3.2 Foder**

Anvendt fodermængde og -sammensætning er afgørende for ammoniakfordampning, gødningsmængde og dennes indhold af næringsstoffer. Hvis ikke andet er oplyst, gælder standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk.

I denne sag har ansøger valgt at anvende muligheden med foderkorrektion (afvigende fodermængde i forhold til standardforudsætningerne) som virkemiddel til sikring af reduceret næringsstofudledning.

Der er anvendt type 2 foderkorrektion for søer, hvilket der er redegjort for på følgende vis:



For at opfylde det generelle ammoniakreduktionskrav er anvendt foderkorrektion jf. bilag 5 til Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

Type 2 (søer):

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formelen:  $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$

I ansøgningen:

$$((1484 \times 137,9) / 6250) - 1,50 - (27,2 \times 7,3 \times 0,024) / 27,2 = \mathbf{0,973}$$

Formlen er type 2 korrektionen 05/06. I ansøgningen er korrektionsfaktoren opnået ved følgende tal:

<i>Ansøgning</i>	<i>Norm</i>
1484 FE pr. årssø	1442 FE pr. årssø
137,9 g råprotein pr. FE	142,8 g råprotein pr. FE
27,2 fravænnede grise/årssø	24,6 fravænnede grise/årssø
7,3 kg ved fravæning	7,2 kg ved fravæning

Bemærkning: Foderforbruget er fordelt med 30 % i farestald og 70 % i drægtighedsstald, som angivet som fremgangsmåden i husdyrgodkendelse.dk. I praksis kan fordelingen være anderledes så længe kravet er overholdt.

Foderkorrektionen skal sikre, at der højst udskilles 24.442 kg kvælstof og 5.955 kg fosfor i husdyrgødningen (ab lager). Det ønskes den fleksibilitet i godkendelsen, at den ansvarlige for driften har mulighed for at tilpasse ovenstående krav til fodring, hvis det kan dokumenteres overfor kommunen, at ændringen ikke vil resultere i et højere indhold af næringsstoffer i husdyrgødningen.

I praksis betyder det, ved uændret besætning må korrektionsfaktoren ikke overstige 0,973. Det tillades at korrektionsfaktoren er højere et enkelt år, hvis den som gennemsnit over tre år kan overholdes.

#### 4.3.3 Gødningsproduktion og -håndtering

Opbevaring af husdyrgødning fra produktionen sker på ejendommen. Der er to gyllebeholdere på henholdsvis 1.800 m<sup>3</sup> og 2.300 m<sup>3</sup> på ejendommen, desuden er der kapacitet på 500 m<sup>3</sup> under spalter, dvs. i alt opbevaringskapacitet 4.600 m<sup>3</sup>.

Eksisterende gyllebeholdere:

Eksisterende beholder på 2300 m<sup>3</sup> er fra 2003. Eksisterende beholder på 1800 m<sup>3</sup> er fra 1992 og er sidst kontrolleret 2002.

Beregning af gyllemængde efter Landbrugets byggeblad 95.03-03, revideret 27.08.2009 kan flg. gyllemængde beregnes (i dette byggeblad varierer mængden for de drægtige søer afh. af om de er løsgående eller individuelt opstaldet):  
 Gennemsnitlig produktion pr. årssø i besætningen:

23 % af drægtige søer individuelt opstaldet x 3,92 m <sup>3</sup>	= 0,90 m <sup>3</sup>
77 % af drægtige søer løsgående x 4,64 m <sup>3</sup>	= 3,57 m <sup>3</sup>
Søer farestald	1,68 m <sup>3</sup>
I alt	6,15 m <sup>3</sup>

Årlig gyllemængde: 1050 årssøer x 6.15 m<sup>3</sup>/årssø = ca. 6.460 m<sup>3</sup>

Det befæstet areal på 300 m<sup>2</sup> svarer til ca. 210 m<sup>3</sup>, dvs. der opsamles i alt 6460 m<sup>3</sup> + 210 m<sup>3</sup> = 6.670 m<sup>3</sup> til gyllebeholder.

9 mdrs. opbevaringskapacitet svarer til ca. 5.000 m<sup>3</sup>. På ejendommen er opbevaringskapacitet på 4.600 m<sup>3</sup>. De resterende 400 m<sup>3</sup> opbevares på ansøgers ejendom på Degnegyden 2.

Det skal fremgå af logbog til gyllebeholderne, at oplyste gyllemængde overføres til Degnegyden 2.

#### 4.3.4 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg med husdyrbrug kan give anledning til forurening og gener inden for følgende områder: ammoniaktab fra stald og lager, lugt, transport, lys, støj, støv, fluer og skadedyr.

#### 4.3.5 Ammoniaktab fra stald og lager

Fra vejledningen til husdyrgodkendelse er givet: Meremissionen af ammoniak beregnes altid. Med meremissionen forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrukket nudrift emissionen. Der angives også den

samlede ansøgte emission fra stald og lager.

#### **Beregning af deposition i bufferzone 2:**

Hvis blot en del af det ansøgte anlæg ligger indenfor 1000 meter og mere end 300 meter fra et af de naturområder, der er listet i lovens § 7, så ligger anlægget i "bufferzone 2". I dette tilfælde beregnes depositionen af ammoniak (kgN/ha) i det aktuelle naturområde. Beregningen af anlæggets depositionsbidrag foretages i de nærmeste punkter i naturområdet til alle de enkelte staldafsnit og lagre.

Da beskyttelsesniveauet for ammoniak afhænger af antallet af andre ejendomme i området skal du også angive dette (kumulation). I bufferzone II er den tilladte merbelastning forskellig alt efter, hvor mange øvrige ejendomme med mere end 75 DE, der placeret i nærheden. Det vil sige hvis disse øvrige anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og samtidigt er placeret nærmere end 1000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der søges om miljøgodkendelse på. Der skal være angivet samme kumulation for hele anlægget. Den højeste merdeposition må højst være 0,7 kg N/ha (hvis der ikke er andre ejendomme), 0,5 kg N/ha (hvis der er én anden ejendom) og 0,3 kg N/ha (hvis der er 2 eller flere andre ejendomme).

#### **Bufferzone 1 beregning:**

Hvis blot en del af det ansøgte anlæg inkl. lagre ligger mindre end 300 meter fra et af de naturområder, der er listet i lovens § 7, så ligger anlægget i "bufferzone 1". I bufferzone 1 må der ikke være nogen merbelastning fra anlægget.

Der er et generelt krav for ansøgninger indsendt i 2009 om 25 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager målt i forhold til referencesystemet (bedste stald- og lagersystem) med normtal fra 2005/2006 som fikspunkt. Kravet gælder ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE.

I ansøgningen er der redegjort for overholdelse af det samlede krav om ammoniakreduktion. Medvirkende hertil er de anvendte staldtyper kombineret med foderoptimering – se afsnit ad. 2 om foder under BAT.

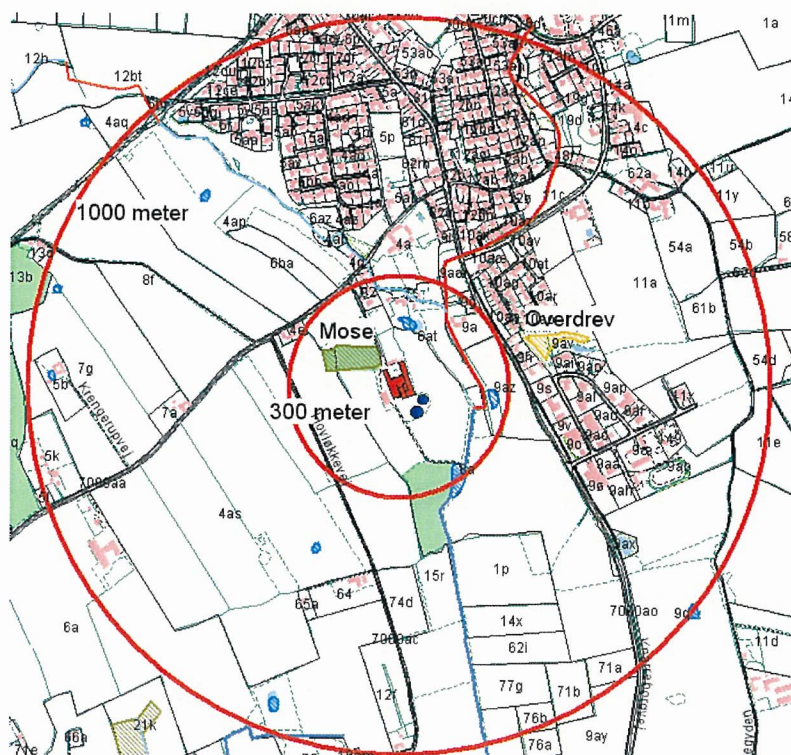
#### **4.3.5.1 Naturområder**

Det konstateres, at der inden for 1000 meter fra det ansøgte stald- og gødningsanlæg hverken ligger arealer omfattet af



international naturbeskyttelse eller § 7 natur eller, efter kommunens vurdering, andre naturområder, der har et særligt beskyttelsesbehov, der kan berettigede et skærpet vilkår til ammoniakemissionen jf. bilag 4 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som omhandler kriterier for fastsættelse af skærpede vilkår, jf. § 11, stk. 2, jf. lovens § 29.

De naturområder, der ligger inden for en afstand af 1000 meter af det ansøgte stald- og gødningsanlæg, og som er registreret og beskyttet jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven omfatter en mose og et overdrev. Overdrevet er målsat som af regional betydning (C målsat i Kommuneplan 2009-2021) og mosens er målsat som af regional/lokal betydning (D målsat i Kommuneplan 2009-2021). Tålegrænsen for tilførsel af kvælstof vurderes for begge naturområder at ligge i størrelsesordenen 20–25 kg N/ha/år.



Kort med angivelse af naturområder

Ved brug af ansøgte staldtyper til det uændrede dyrehold kombineret med foderoptimering er ammoniakfordampningen fra stald- og gødningsanlæg i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.534 kg N/år. Det er en

reduktion på 61 kg N/år i forhold til ammoniakfordampningen fra den eksisterende produktion.

Det er beregnet, at det generelle krav i 2009 om 25 % ammoniakreduktion i nyetablerede og ændrede stalde er overholdt. Der udledes 3 kg N/år mindre end det tilladte.

Baggrundsbelastningen fra kvælstof i Assens Kommune er jf. DMU i 2006 registreret til 17 kg N/ha/år.

Med en tålegrænse på mellem 20-25 kg N/ha/år på de omkringliggende naturområder, en baggrundsbelastning på 17 kg N/ha/år og en mertilførsel, der er væsentlig mindre end det lavest tilladte i bufferzone II (0,3 kg N/ha/år) jf. det fastlagte beskyttelsesniveau, er det kommunens vurdering, at det ansøgte kan gennemføres, uden dette strider mod opretholdelsen af naturtyperne og levestederne for de specielle arter, som er knyttet dertil.

Det er ydermere undersøgt og fundet, at der ikke inden for en afstand af 1000 meter fra de pågældende naturområder ligger andre husdyrbrug større end 75 DE. Der er således ikke tale kumulative påvirkninger af pågældende naturområder.

De ovenfor nævnte områder var alle registrerede pr. 1. december 2006 i Skov- og Naturstyrelsens kortværk. Inden år 2010 skal der foreligge vand- og naturplaner. I disse planer fastsættes de egentlige miljømål, der skal opnås i de enkelte vand- og naturområder og de typer af indsatser, der skal gøres for at leve op til målene. Om 8 år skal godkendelsen revurderes blandt andet med henblik på, om der kan/skal reguleres i vilkårene, for at få nedbragt ammoniakkvælstofemissionen fra husdyrproduktionen.

#### **4.3.6 Staldlugt**

Staldanlæg og husdyrproduktion giver anledning til udsendelse af lugt. Emissionens størrelse er afhængig af, hvor mange og hvilke dyr der er på stald i kombination med valget af gulvtype. Der er fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig.

Om ventilationen er oplyst at al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. Der er multistep ventilation i staldene.

Lugt-/genekriterierne er ifølge husdyrgodkendelse.dk opfyldt med det ansøgte. Nærmeste nabo, der ikke er landbrugsejendom, er Skolevej 73, der ligger ca. 220 m mod nordøst (regnet fra nærmeste stald). Vægtet gennemsnitsafstand til nærmeste hus i samlet bebyggelse (Mosegårdsvej 6) er ca. 224 m mod nord og nærmest byzone ligger ca. 316 m mod øst ved Tommerup. I forhold til byzone er korrigeret geneafstand uændret ca. 372 m (dvs. uændret lugt) og vægtet gennemsnitsafstand er ca. 316 m. Vægtet gennemsnitsafstand er dermed længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Der er ingen andre husdyrbrug med mere end 75 DE, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller ved enkelt bolig. Afstanden er målt i en afstand af 300 meter fra byzone og samlet bebyggelse, samt indenfor 100 meter fra enkelt bolig.

I denne sag ses jf. lugtgeneberegningen i husdyrgodkendelse.dk, at alle genekriterier er overholdt. Beregningen er foretaget efter den beregningsmodel, der giver færreste gener ved omboende. Aktuelt er det den nye beregningsmodel, som danner grundlag for vurderingen for enkelt bolig og FMK modellen, der danne grundlag for beregning i forhold til samlet bebyggelse og byzone.

Fra vejledning i husdyrgodkendelse er givet følgende jf. de angivne resultater i ansøgningen:

”Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. FMK modellen, som tidligere var den mest udbredte, og den nye lugtvejledning, som fremgår af vejledningens bilag 5. I et konkret tilfælde skal anvendes model, som giver den længste geneafstand. Det er angivet, hvilken model der på den baggrund er anvendt. Såfremt det er den nye model kan ansøgningsystemets miljøvurdering i forhold til lugtgenerne erstattes af en konkret OML-beregning.

Den ukorrigerede geneafstand er den geneafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til en situation, hvor den nye model anvendes. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af



staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Geneafstanden ved nudrift er den korrigerede geneafstand, som kan beregnes på baggrund af den husdyrproduktion, som er angivet under nudrift. Denne geneafstand anvendes i tilfælde, hvor den vægtede gennemsnitsafstand er mellem 50-100 % af geneafstanden. I disse tilfælde må der foretages ændringer, som giver uændrede eller reducerede lugtgener. Dette betyder i så fald, at geneafstanden ved ansøgt drift ikke må være længere end geneafstanden ved nudrift.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Det er til sidst konkluderet, hvorvidt genekriterierne er overholdt. Det skal dog tilføjes, at såfremt staldafsnittene ligger spredt i forhold til omboende kan det være nødvendigt at foretage en ekstra beregning for de staldafsnit, som ligger nærmest omboende. Disse skal også isoleret set overholde genekriterierne.

Der skal i godkendelsen til sikring af lugtemissionen stilles krav om maksimal staldbelægning. Kravet angives primært ved en fastholdelse af de afgivne oplysninger i ansøgningen og ved, at der ikke må være flere grise i de enkelte staldafsnit, end opgivet antal stipladser. Det bemærkes også her, at der er tale om et uændret dyrehold, hvilket også ses af resultatet af lugtberegningen.

Sammenlagt vurderes det, at det ansøgte kan gennemføres, når der bliver stillet konkrete vilkår jf. ovenstående sammenholdt med krav til indretning og drift.

#### 4.3.7 Transport

Oversigt over kørsler til og fra:

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode Tidspunkt	Hyppighed:
	Før	Efter		
Lastbil:				
Foder	100	100	6-19	2 gange pr. uge
Døde dyr	100	100	6-19	2 gange pr. uge
Brændstof	12	12	7-18	1 gang pr. mdr.,

Grise og søer	150	150	7-16	3 gange pr. uge
Polte	50	50	7-16	1 gang pr. uge
Affald	6	6	7-16	Hver 2. måned
Div.	20	20	7-18	Fordelt over året
Olie/træpiller	12	6	7-18	1 gang hver 2. mdr.
Traktor:				
Gylle	265	270	7-22	I vækstsæsonen
Halm	12	12	9-22	I vækstsæsonen

Desuden vil der være kørsel med traktor/maskiner i forbindelse med markarbejde og høst.

Ændringen i antallet af gylletransporter er alene forårsaget af ændret normproduktion, jf. det reviderede byggeblad. Der sker en meget lille stigning i antallet af transporter på grund af større andel af løsgående søer.

Antal af transporter vil i øvrigt være stort set uændret med det ansøgte, da besætningen er uændret.

### **Husdyrgødningstransporter**

Størstedelen af husdyrgødning udbringes om foråret og forventes at ske i perioden fra februar til juni. Det resterende udbringes om efteråret.

Gylleudbringning søges planlagt til at være så effektiv som mulig.

Der planlægges efter at der udbringes under mest mulig hensynstagen til lokalområdet.

Der er fokus på at holde vejene rene så vidt det muligt.

Da transport, støj og til dels lugt i forbindelse med håndtering af husdyrgødning i en vis udstrækning hænger sammen, vurderes det, at det kan reguleres med vilkår, som fastholder de afgivne oplysninger om tidspunkter for udførelse af det daglige arbejde sammen med krav om ikke at håndtere husdyrgødning på lørdage, søn- og helligdage.

Opmærksomheden skal henledes på lovkravet om, at transport af gylle på offentlig vej i afstande over 10 km skal foregå i lukket tankvogn med lastbil.

#### **4.3.8 Til og frakørsel**

I ansøgningen er der ikke givet en nærmere beskrivelse af tilkørselsveje. Umiddelbart synes der ikke at være alternativer, idet der kun er en adgang til ejendommen. Mosegårdsvej er en blind vej og en sidevej til Krengerupvej. Mosegårdsvej slutter ved Mosegårdsvej 10. det er ikke muligt i en miljøgodkendelse at regulere trafik på offentligvej. Det hører under færdselsloven.

#### **4.3.9 Lys**

Der vil være lys i staldene i dag- og aftentimerne i tidsrummet 7-22. Der vil være udendørs belysning ved driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til stald samt ved udleveringsramper. Udendørs belysningen er derfor kun tændt ved behov og har ingen fjernvirkning for naboerne.

Der er følgende udendørsbelysning, der ikke vurderes at give gener for omkringboende:

Maskinhus: 1000 W halogen (tændt efter behov).

Forum: 60 W (m. sensor).

Gårdsplads: 60 W (tændt efter behov).

Det er vurderingen, at lys og brugen af arbejdsprojektør, som det er beskrevet ikke vil give anledning til væsentlige gener.

#### **4.3.10 Støj**

De væsentligste støjklender vurderes at være driftsstøj ved aflæsning af foder, ventilation og ind- og udlevering af gris, samt trafikstøj i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Placering af støjklender fremgår af anlægsoversigt.

Alle svinestaldene har mekanisk ventilation. Ventilation vil køre hele døgnet, men ventilationsbehovet er normalt størst i dagtimerne.

Der kan lejlighedsvis forekomme støj fra af- og pålæsning af grise.

Der vil være periodisk støj fra omrøring og pumpning af gylle.

Dertil kommer kortvarig støj fra kørsel med vare- og lastbiler samt traktorkørsel m.v. til og fra bedriften. I forbindelse med



udbringning af gylle, vil der forekomme ekstra kørsel. Desuden vil der være ekstra kørsel i forbindelse med høst.

Alt i alt vurderes det ansøgte ikke at give væsentlige støjgener for omgivelserne og der forventes ikke øget transport med det ansøgte.

Risikoen for støjgener er minimeret ved at lokalisere støjende aktiviteter væk fra naboerne. Alt i alt vurderes det derfor, at naboerne ikke vil blive udsat for væsentlige støjgener.

#### **4.3.11 Foderopbevaring og støv**

Foder opbevares i udendørssiloer placeret langs den vestvendte facade af stald 1.1.2. Der anvendes færdigfoder, der leveres i siloer på ejendommen. Der kan opbevares 18 t i udendørs silo. Årligt foderforbrug ca. 54 t. Al indblæsning af foder sker via lukkede rørsystemer. Der er således ingen kilder til væsentlige støvgener for naboerne.

Indkørsel til ejendommen samt det interne arbejdsområde omkring stald- og gødningsanlæg vil være et grusbelagt areal. I perioder med tørvejr vil der kunne forekomme støv fra kørsel på disse arealer. Det er dog vurderingen, at omfanget af støv ikke giver anledning til gener for omboende. Hvis det mod forventning skulle blive et problem, kan det afhjælpes ved at vande transportområdet eller anlægge en ny og mindre støvende belægning.

#### **4.3.12 Fluer**

Det er oplyst, at der ved behov anvendes gyllefluer i hele staldsystemet. Det er vurderingen, at dette, sammen med at følge de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium om bekæmpelse af fluer, vil være tilstrækkelig til imødegåelse af fluegener.

#### **4.3.13 Skadedyr**

Der lægges vægt på hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Deres tilstedeværelse forebygges gennem daglig oprydning af foderrester m.m.

Rundt om anlægget er der opstillet rottekasser med gift. Kasserne tilses regelmæssigt.

Desuden bekæmpes rotter når der derudover er behov.

Skadedyr bekæmpes efter anvisningerne fra Statens Skadedyrslaboratorium og kommunen.

#### **4.3.14 Døde dyr**

Døde dyr opbevares på plads umiddelbart nord for den mindste gyllebeholder. (EAK-kode 02 01 02). Årlig mængde ca. 19 t. Døde dyr afhentes af DAKA indenfor 1 døgn. De opbevares hygiejnisk på fast underlag overdækket af kadaverkappe/presenning. Døde smågrise opbevares i container ind til afhentning. Afhentning sker normalt i tidsrummet 6-19.

#### **4.4 Bedste tilgængelige teknik (BAT)**

Jf. lovens formålsbestemmelse er et af kravene for at opnå godkendelse, at der er gjort overvejelser om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Forud for en § 12 godkendelse skal ansøger undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. I ansøgningen skal der redegøres for følgende forhold:

1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier (management).
2. Foder
3. Staldindretning
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning.

I denne sag er ansøgningen suppleret med en særskilt redegørelse som udførlig beskriver punkterne (bilag 5).

Her gengives kort resume:

##### **Ad. 1 Management**

De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen", (GMP - Good Manufacturing Practice). Derved sikres, at produkterne produceres under forhold, der ikke er til fare for miljøet samt menneskers og dyrs sundhed.

"Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs), er gennemgået med henblik på, hvilke teknikker der er relevante med hensyn til minimering af ejendommens belastning af omgivelserne.

Ved gennemgang af denne og standarderne bag ”Godt Landmandskab” skal følgende anføres:

Udarbejdelse af mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab i samråd med planteavlskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne og det mindst mulige tab af næringsstoffer til miljøet.

Udarbejdelse af sprøjteplan og sprøjtejournal, som kan følges op med markbesøg af konsulent i vækstsæsonen med henblik på aktuel behovsbaseret sprøjtning.

Udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer.

Fordampning af ammoniak fra gyllebeholder begrænses ved tæt flydelag af halm.

Fodring af svinene optimeres løbende evt. sammen med konsulent, så mest mulig af de tilførte næringsstoffer omsættes til produktion, og mindst muligt tabes og går ud af stalden som husdyrgødning.

Med hensyn til fodring udarbejdes foderplan i samarbejde med konsulent. Foderet tilsættes fytase, og der fodres med blandinger, der er tilpasset grisenes alder og deres konkrete behov for næringsstoffer (fasefodring) – Derigennem anvendes BAT jf. EU BREF-notes juli 2003.

#### **Ad. 2 Foder**

Der gennemføres fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) tildeles forskellige foderblandinger. Fodret tilpasses til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser, og dermed reduceres indholdet af ufordøjet kvælstof i urinen. Fodring med blandinger, hvis proteinindhold successivt justeres i forhold til grisenes alder og proteinbehov, samt erstatning af lavt fordøjelige kilder til protein og aminosyrer med højt fordøjelige (f.eks. syntetiske aminosyrer), er karakteriseres som BAT.

Desuden er der for at begrænse udskillelsen af kvælstof (ammoniakfordampningen) anvendt foderoptimering, således at der i type 2 korrektionen (05/06) anvendes foder med et maksimalt 137,9 g råprotein, 27,2 grise pr. årssø og totalt foderforbrug på 1484 Fe pr. årssø (indtastet med 30 % i farestald og 70 % i drægtighedsstald, som angivet som



proceduren i husdyrgodkendelse.dk). Den opnåede reduktion, kan også nås ved andre kombinationer af faktorerne i type 2 korrektionen, så længe der maksimalt opnås samme korrektionsfaktor.

Fosforudskillelsen begrænses ved hjælp af blandinger, hvis fosforindhold justeres i forhold til grisenes behov, ved erstatning af lavt fordøjelige fosforkilder med højt fordøjelige samt tilsætning af enzymet fytase. Dette kan karakteriseres som BAT.

Benzosyre er kun tilladt i smågrise- og slagtesvin foder og er derfor ikke aktuelt i denne produktion.

Ovenstående skal søges fastholdt i vilkår.

### **Ad. 3 Staldindretning**

Oversigt over BAT-byggeblade er gennemgået. Der findes flg. BAT-byggeblade til søer:

Til svin: BAT-byggeblad, Køling af gyllen i svinestalde (19.05.2009).

Til diegivende søer: Faresti med delvis spaltegulv (BAT-byggeblad nr. 106.02-51).

#### **Eksisterende fare stalde**

De eksisterende stalde er alle med delvis spaltegulv, og vurderes derfor at leve op til BAT mht. valg af staldsystem. De eksisterende stalde er velfungerende, og der planlægges ikke en reovering foreløbig. Ved en fremtidig reovering/nybyggeri vil der ske en vurdering af hvilke BAT-teknologier, det til den tid er aktuelt at anvende.

#### **Ny drægtighedsstald**

I den ansøgte drægtighedsstald anvendes delvis spaltegulv. Når det er muligt at udnytte overskudsvarmen, karakteriseres gyllekøling i drægtighedsstalder i nogle tilfælde som BAT. Der vil ikke blive etableret gyllekøling i kanalerne, da overskudsvarmen ikke kan anvendes på ejendommen. Hvis varmen ikke kan udnyttes, vurderes gyllekøling ikke at være BAT. Ejendommen opvarmes med nyt træpillefyr. Afbrænding af træ er CO<sub>2</sub>-neutralt. Da der allerede bliver produceret varme på ejendommen ved hjælp af træpillefyr, som fortsat skal forrentes, og som er miljøvenligt, vurderes det ikke aktuelt at etablere gyllekøling.

Ligeledes fremgår det af byggebladet, at omkostningerne til gyllekøling svinger mellem 106 og 282 kr. pr. årssø, når varmen ikke kan genanvendes. I denne beregning er lagt 250 DE til grund. I det konkrete tilfælde indeholder den nye stald kun ca. 35 DE, hvorved det må antages, at omkostningen pr. DE bliver væsentlig større.

Vurdering af øvrig ammoniakfordampningsreducerende teknologi:

Gylleforsuring er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Et anlæg vurderes at koste ca. 800.000 kr. Dertil kommer udgifter til svovlsyre og el samt driftsomkostninger. Da størstedelen af den ansøgte produktion foregår i eksisterende stalde, er det svært at indføre teknologien umiddelbart. Der er endvidere ikke sikkerhed for, at betonen i gyllekanalerne har en tilstrækkelig holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Gylleforsuring er uegnet i staldanlæg, hvor der bruges meget halm. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg særdeles stort. Samlet vurderes gylleforsuring ikke at være BAT på denne ejendom.

Kemisk luftvaskning er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Teknologien kan ikke indføres i eksisterende stalde, og der er væsentligt energi forbrug forbundet med driften. Samlet vurderes kemisk luftvaskning ikke at være BAT på denne ejendom.

Biologisk luftvasker er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Teknologien kan ikke indføres i eksisterende stalde, og der er væsentligt energi forbrug forbundet med driften. Samlet vurderes kemisk luftvaskning ikke at være BAT på denne ejendom.

#### **Ad. 4 Forbrug af vand og energi**

	Før	Efter
Vandforbrug:	6.300 m <sup>3</sup>	6.300 m <sup>3</sup>

Samlet forbrug i nudrift beror på tal fra regnskab. Der forventes stort set uændret forbrug i ansøgt, da der ikke sker ændringer i besætningen.

Drikkevand

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandbesparelse opnås ved anvendelse af drikkekopper.

Efter gennemførelse af det ansøgte vil alle drikkevandsinstallationer i staldene være tidssvarende. Derved reduceres vandforbruget til et minimum.

Da der ikke er udarbejdet BAT vedrørende drikkesystemer til grise. Der vil blive valgt drikkesystem efter også andre kriterier såsom bl.a. mulighed for kalibrering og stabilitet.

#### Vask

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

#### Øvrige

Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser, der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Vandforbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det ikke vurderes, at der forbruges mere end nødvendigt.

Ifølge BREF anvendes der således BAT, da staldene rengøres med højtryksrenser efter hver hold dyr, der foretages regelmæssig kontrol af drikkevandsinstallationerne, vandforbruget registreres regelmæssigt vha. målere, og lækager i vandsystemet findes og udbedres.

#### **Energiforbrug**

Energiforbrug	Før	Efter
• El	150.000 kWh	175.000 kWh
•olie	12.850 *l	Ikke olie til opvarmning*
• Diesel	17.700 l	17.700 l
• Træpiller		75 t

Den nuværende produktion på ejendommen har et energiforbrug på ca. 150.000 kWh/ år ud fra regnskabstallene. Der er ikke ændring i størrelsen af produktionen med det ansøgte, så der forventes stort set uændret elforbrug, dog en lille stigning pga. flere stalde.



Opvarmning med oliefyr indtil 2008. Opvarmning af stalde og stuehus sker nu også med træpillefyr, der er dog forsat oliefyr bevaret som supplement/nødanlæg.

Dieselforbruget er hovedsagelig relateret til markdriften.

Energibesparende foranstaltninger:

Der er installeret nyt træpillefyr/stoker. Et nyt fyr kan antages at have effektiv forbrænding, og dermed begrænses energiforbruget i forhold til et ældre oliefyr. Desuden begrænser fyring med træpiller CO<sub>2</sub> udledningen i forhold til fyring med olie.

Det sikres, at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem dagligt tilsyn.

De væsentligste strømforbrugende aktiviteter er i forbindelse med ventilation, samt belysning. Belysning tændt efter behov eller monteret med sensor.

Ventilation

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. Der er multistep ventilation i staldene.

Lys

Der er lys i stald i dagtimerne under arbejde.

Hvor det er muligt, anvendes der lavenergi pærer/rør.

Øvrigt

Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion, anvendes der BAT, når der er lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikre temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Samlet kan det konkluderes, at der anvendes BAT inden for energi.

#### **ad. 5 Opbevaring/behandling af husdyrgødning**

Der er velfungerende flydelag på beholderne. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning, jf. de beskrevne regler i vejledning "Logbog for beholdere med

flydende husdyrgødning” med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol af, at flydelaget opfylder kravene.

De eksisterende gyllebeholdere er forsynet med naturligt flydelag, hvilket er BAT mht. dække af gyllebeholdere jf. EU-BREF referencedokumentet til BAT.

#### **ad. 6 Udbringning af husdyrgødning**

Husdyrgødningen fra produktionen vurderes i ansøgningen fra Gundestrupvej 19, hvor der er redegjort for bedriftens udspretningsarealer og håndtering af bedriftens husdyrgødning. Al husdyrgødning forefindes i form af gylle, der udbringes med slæbeslanger eller nedfældes, hvor der er krav om det.

I denne ansøgning er det derfor alene antal transporter i forbindelse med gylleudbringning, der er beskrevet.

#### **4.5 Affald og kemikalier**

Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) opsamles i container og bortskaffes via en affaldsordning med vognmand. Årlig mængde ca. 5 t.

Jern- og metalaffald bortskaffes via produkthandler eller til kommunal modtagestation/genbrugsplads.

Evt. andet affald afleveres til kommunal modtagestation/genbrugsplads.

Spildolie (EAK-kode 02 01 09) og kemikalieaffald (EAK-kode 02 01 09) opbevares ikke på ejendommen, men på ansøgers ejendom på Ryttergade 44.

Der håndteres begrænset mængde veterinære lægemidler efter aftale med dyrlæge. De opbevares forsvarligt i køleskal i stald. Veterinærmedicinsk affald (EAK-kode 18 02 00) opbevares i lukkede affaldsbeholdere. Afleveres herfra til kommunal modtagestation eller dyrlægen.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse af affald, herunder det fastsatte krav i ”Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune”

#### **4.6 Varetagelse af hensyn til landskab**

Der etableres ny stald, og en eksisterende forlænges. Anlæggene placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige

byggeri. Facaderne og tag opføres i samme farvevalg og materialer som eksisterende stalde.

Mosegårdsvej 10 ligger ikke inden for et område, hvor der er grundlag for at tage særlige landskabelige hensyn, jf. kommuneplanens kortlægning/udpegning af særlige landskabelige beskyttelsesområder, større sammenhængende landskabsområder, større uforstyrrede landskaber, fredede områder, særligt bevaringsværdige landsbyer/landsbyejerlav/hovedgårdsejerlav og særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder.

Følgende væsentlige afstande er undersøgt. I parentes angivet retning i forhold til staldanlæg:

Strandbeskyttelseslinje: Ej i relevant nærhed.

Klitfredningslinje: Ej i relevant nærhed.

Fortidsmindelinje: Ca. 2,5 km mod NV (under behandling i flg. Arealinfo)

Sø- og åbeskyttelseslinje: Ca. 1,75 km mod SØ

Skovbyggelinje: Ca. 100 m mod S

Kirkebyggelinje: Ca. 800 m mod NØ

Beskyttede sten- og jorddiger: Ca. 170 m mod S

Fredede områder: Ca. 1000 m mod NØ

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 70 m til C-målsat mose NV for ejendommen. Ca. 1,7 km til nærmeste højt målsatte naturområde (eng) mod SØ.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv. (N2000): Ej i relevant nærhed.

Kystnærhedszonen: Ej i relevant nærhed.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Ca. 20 m til jord klassificeret som lavbund, ikke okkerklassificeret.

Rekreative interesseområder: Ej kendskab hertil.

Skovrejsningsområder: "Skovrejsning uønsket" ca. 50 m mod V. Skovrejsningsområde ca. 450 m mod S.

Uforstyrrede landskaber: Ej i relevant nærhed.

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: Ej kendskab hertil.

Kirkeomgivelser: Ej kendskab hertil.

Områder med landskabelig værdi: Ej kendskab hertil.

Områder med særlig geologisk værdi: Ej kendskab hertil.

Det ansøgte synes samlet at harmonere med de landskabelige hensyn.

Af ovenstående fremgår, at stalden opføres inden for skovbyggelinje. Skovbyggelinjen er på 300 meter regnet fra



skovbrynet. Generelt gælder, at beskyttelseslinjen udlægges for alle offentligt ejede skove, samt private skove med et areal på mindst 20 ha eller for mindre skove, såfremt de sammen med andre skove anses som hovedsageligt sammenhængende skovområder.

Skovbyggelinjens formål er at sikre skovenes værdi som landskabelement og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv og at beskytte skovene mod blæst.

Det betyder, at der indenfor skovbyggelinjen er et forbud mod at placere bebyggelse (bygninger, skure, campingvogne, master m.v.). Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervet, er undtaget fra forbuddet. Det vurderes, at ansøgte byggeri er nødvendigt for den fortsatte drift af pågældende husdyrbrug.

I Skov- og Naturstyrelsens vejledning til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er listet ca. 20 forskellige hensyn, der bør varetages i forbindelse med vurdering af en godkendelsessag. Ingen af disse hensyn vurderes at blive tilsidesat i forbindelse med denne godkendelse.

#### **4.7 Risici**

1. Lækage på gyllesystem
  - Falck og eventuelt slamsuger tilkaldes.
  - Kommune orienteres.
2. Uheld ved gylleudbringning
  - Falck tilkaldes.
  - Kommune kontaktes.
3. Ventilationsstop
  - Ventilationsanlæg genstartes
  - Ved fortsat problemer kontaktes ventilationsfirma

Ved havari på mark med gyllevogn omlastes gyllen.

Der er taget særlige forholdsregler i forhold til minimering af risiko for uheld.

Minimering af risiko for uheld sker ved almindelig påpasselighed.

#### Gyllehåndtering

Det vurderes, at forureningsrisikoen ved håndtering af husdyrgødning i øvrigt, kunstgødning, sprøjtemidler, brændselolie, veterinære hjælpemidler samt døde dyr, er lav.

Eksisterende gyllebeholder på 1.800 m<sup>3</sup> er fra 1992. Seneste 10 års beholderkontrol er foretaget i 2002. Eksisterende gyllebeholder på 2.300 m<sup>3</sup> er fra 2002. 10 års beholderkontrol skal foretages i 2012.

Ansatte er instrueret.

Utsigtet tømning af gyllebeholder.

Da der ikke forefindes permanent pumpe i forbindelse med gyllebeholderne, er risikoen lav. Ved tømning af gyllebeholdere foregår det under opsyn, med mobile pumper/sugning.

Læk på gyllebeholder.

Da alle følgende forhold er gældende:

- stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderne er overdækket med stabilt flydelag, og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Ventilationsstop ved strømsvigt. Alarmsystem er integreret i ventilationssystemet via fastnet og mobil forbindelse.

Der vil blive stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan.

#### **4.8 Ophør**

I tilfælde af husdyrbrugets ophør, vil stalde blive tømt og rengjorte. Desuden vil der blive taget kontakt til kommunen med henblik på at sikre en miljømæssig korrekt afvikling.

#### **5 Alternative muligheder**

Den ansøgte udvidelse af staldanlægget mod syd, men omkranset af det eksisterende staldanlæg bygger videre på den eksisterende bygningsmasse. Der er ikke fundet andre

økonomisk rentable alternativer. Desuden er den ansøgte placering hensigtsmæssigt i forhold til omboende, og placeringen af den nye stald synes ikke at påvirke det landskabelige indtryk af området. Der er ikke mulighed for at udvide mod nord, da stuehuset ligger her. Mod øst ligger Tommerup. Det synes ikke hensigtsmæssigt at placere nybyggeri tættere på byzone. Mod vest ligger eksisterende maskinhus.

#### o-alternativer

Der ændres ikke i dyreholdets størrelse med det ansøgte. O-alternativ til det ansøgte, hvor der er bygningsmæssige tilpasninger, er IPPC godkendelse af den nuværende produktion. Herved vil ejendommen ikke blive omfattet af det generelle ammoniakkrav, og det vil ikke være muligt at lave bygningsmæssige tilpasninger.

#### Fremtidig anvendelse

Anlægget anvendes til husdyrproduktion. Der er ingen planer om at ændre på dette.

## 6 Egenkontrol

Der laves obligatoriske gødningsplan med følgende gødningsregnskab (udspretningsarealerne er håndteret i anden ansøgning, men produktionen på denne ejendom indgår i bedriftens gødningsregnskab), og der udarbejdes foderplan og produktionskontrol i samarbejde med svinebrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m.

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og svinehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "DANISH Produktstandard". Egenkontrolprogram sammenfatter kravene til produktion af grise under DANISH. Den omfatter især dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen.

Vand- og el-forbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.



Risikoen for gylleulykker synes minimal.

Forbrug af råvarer, hjælpestoffer og energi fremgår af regnskabet.

## 7 **Offentliggørelse, partshøring og udkast til godkendelse**

Ansøgningen blev offentliggjort i Folkebladet den 8. september 2009. Naboer/omboende blev orienteret ved brev den 23. september 2009. Udkast til godkendelse blev offentliggjort den 3. november 2009. Samtidig blev omboende og interesseorganisationer orienteret.

Følgende har anmodet om aktindsigt, supplerende oplysninger og/eller afgivet bemærkninger:

1. Erling Zachariassen, Skolevej 73, 5690 Tommerup
2. Poul Hansen, Ellehaven 6, 5690 Tommerup
3. Søren Kirkegaard, Krengerupvej 16, 5690 Tommerup
4. Erik Holm, Mosegårdsvej 6, 5690 Tommerup
5. Klaus Nygaard, Lunddalsvej 2, 5690 Tommerup  
(formand for Spejdercentret Hørhytten, Mølledamsvej 4, 5690 Tommerup)
6. Kenneth og Sheila Riis, Krengerupvej 20, 5690 Tommerup
7. Camilla Axelsen og Uffe Most, Krengerupvej 18, 5690 Tommerup
8. Niels Kristian Hovgaard, Krengerupvej 6, 5690 Tommerup
9. Centrovic og ansøger

Det er opfattelsen, at der ikke er fremkommet bemærkninger på baggrund af offentliggørelse i Folkebladet. Henvendelserne er alle fra omboende, som har modtaget orienteringsbrev.

I flere af henvendelserne er der anmodet om aktindsigt. I alle disse tilfælde er anmodningen kvitteret med fremsendelse af det komplette ansøgningsmateriale.

I et enkelt tilfælde er der givet udtryk for, at eksisterende produktion giver anledning til lugtgener og øget algevækst på de omkringliggende hustage.

I flere af henvendelserne forespørges der til, om ansøgt drift vil medføre større lugt- og støjgener for de omboende. I to af henvendelserne er der givet udtryk for, at de ikke har indvendinger mod det ansøgte.

En enkelt har bemærket, at orienteringsbrevet sendt til de omboende kunne give anledning til misforståelse om, hvor den producerede husdyrgødning skal anvendes. I samme henvendelse er det også bemærket, at ansøger tidligere har indsendt ansøgning om miljøgodkendelse, men at denne ikke blev behandlet på daværende tidspunkt.

Sidstnævnte henvendelse blev besvaret med følgende:  
”Med hensyn til udspretningsarealernes tilhørsforhold og omtalen heraf i høringsbrevet har det ikke været hensigten at bidrage til misforståelser om, hvor den producerede husdyrgødning skal anvendes. Husdyrgødningen bliver fortsat anvendt på de samme arealer, som det sker i dag, dog med mulighed for, at det sker ved tilførsel i en lidt mindre mængde/ha. Formålet med teksten har udelukkende været at oplyse, i hvilken sag udspretningsarealerne er beskrevet, og hvor den efterfølgende miljømæssige vurdering af gødningstilførslen til arealerne teknisk finder sted. Ansøger har valgt at samle arealerne i den parallelle ansøgning fra Gundestrupvej 19. Arealerne drives under ét CVR nummer, og skal derfor vurderes samlet. Der føres kun ét samlet gødningsregnskab for arealer under samme CVR nummer.

Det er korrekt, at der blev indsendt ansøgning om miljøgodkendelse inden 1. januar 2006. Ansøgningen blev indsendt til daværende Tommerup Kommune i december 2005. Tommerup Kommune fik ikke påbegyndt sagsbehandling af ansøgningen, hvilket også gjaldt den indledende nabohøring. Det vil sige, at havde Tommerup Kommune på daværende tidspunkt nået/valgt at behandle sagen, skulle den også have været indledt med en nabohøring.

I forbindelse med kommunalreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, vedtog Folketinget et nyt regelsæt for miljøregulering af landbrugets husdyrhold. Det betød blandt andet, at tidligere indsendte, men ikke påbegyndte sager, skulle startes forfra med indsendelse af en ny komplet ansøgning tilpasset de oplysningskrav, som vedtaget i den nye husdyrgodkendelseslov. Modsat forholdene før 1. januar 2007 er der i den nye lov blandt andet et generelt krav om reduceret ammoniakemission ved ændringer og nybyggeri af staldanlæg, som foreløbig skulle skærpes med yderlig 5 procent/år de

første tre år. I 2007 var kravet 15 procent - i dag er det 25 procent. Dette krav skal som minimum også overholdes i denne sag.”

Endelig har ansøger, siden indsendelse af ansøgning og naboorientering, afgivet supplerede oplysninger om brug af foderkorrektioner til nedsættelse af ammoniakemissionen.

### **Kommunens svar til nabobemærkninger om usikkerheden om evt. øgede lugtgener:**

Som udgangspunkt kan henvises til afsnittet om lugtvurdering. I husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at det ansøgte husdyrbrug ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omboende.

I husdyrgodkendelsesloven er beskyttelsesniveauet for staldlugt fastsat således, at beboer i enkeltliggende boliger til ejendomme i landzone uden landbrugspligt skal kunne tåle en vis påvirkning af staldlugt (angivet som 15  $OU_E/m_3$ ). Tilsvarende lavere lugtpåvirkning skal kunne tåles ved boliger i landzone lokaliseret inden for en samlet bebyggelse (7  $OU_E/m_3$ ). Endelig gælder kravet til den laveste lugtpåvirkning ved boliger lokaliseret i byzone (5  $OU_E/m_3$ ).

Foruden det der er beskrevet i afsnittet om lugtvurdering, kan det afslutningsvis tilføjes, at ibrugtagning af det nye staldanlæg må medføre en mindre koncentration (lavere staldbelægning) af dyr/ $m^2$ . Erfaringsmæssigt kan det resultere i en forholdsmæssig lavere lugtafgivelse.

Det er oplysningerne i ansøgningen, der ligger til grund for lugtberegningen. Miljø og Natur kan orientere om, at stemmer de afgivne oplysninger ikke overens med de faktiske forhold, skal kommunen gribe ind med krav om, at forholdene bringes i overensstemmelse med ansøgningen.

### **Reaktioner på høring af udkast til godkendelse**

Ansøger og konsulent har haft udkast til miljøgodkendelse til gennemsyn, hvilket har givet anledning til mindre tekniske justeringer.

Herudover er der inden for høringsperioden kommet bemærkninger fra Ellehaven 6 og Mosegårdsvej 6.

Bemærkningerne vurderes at være meget sammenfaldende med tidligere afgivne bemærkninger, hvor der har været givet



udtryk for en vis bekymring om de gener, godkendelsen vil kunne medføre. Bemærkningerne er søgt besvaret med en uddybning er de enkelte punkter.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til afgørende ændringer i vilkårene i forhold til vilkår oplyst i udkast til miljøgodkendelse.

## **8 Sammenfatning**

Erik Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup, søger godkendelse efter husdyrlovens § 12, til ejendommen Mosegårdsvej 10, 5690 Tommerup matr. nr. 8a, Tommerup By, Tommerup. Ejendommen ejes af Helle Haugaard Vinsteen, Tranehøjen 172, 5250 Odense SV, men er forpagtet og drives af Erik Frederiksen.

Ansøgt produktion er uændret 1050 søer. Der søges om godkendelse til tilbygning til det eksisterende staldanlæg, samt tilpasninger i eksisterende staldanlæg blandt andet med henblik på at opfylde krav vedrørende løsgående søer i 2013.

Ansøger ejer og driver desuden ejendommene Degnegyden 2, Ryttergade 44 og Gundestrupvej 19. Der er samtidig med denne ansøgning indsendt ansøgning om godkendelse til udvidelse af husdyrholdet (sohold) på Gundestrupvej 19 (skemanr. 12565). Al husdyrgødning i denne ansøgning afsættes og vurderes i ansøgningen fra Gundestrupvej 19.

Eksisterende farestald udvides med ca. 20 x 10 m. Der bygges ny drægtighedsstald i forbindelse med det eksisterende staldanlæg (ny stald ca. 30 x 14 m). Det ansøgte nybyggeri ligger omgivet af det eksisterende staldanlæg på tre sider. I de eksisterende stalde ændres i et staldafsnit fra bokse til løsgående søer. Lugt-/genekriterierne er ifølge husdyrgodkendelse.dk opfyldt med det ansøgte.

Kravet til 25 % ammoniakreduktion er overholdt ved foderoptimering. Der er ingen naturområder omfattet af husdyrlovens § 7 inden for 1000 m fra anlægget eller andre beskyttede naturområder, som merbelastes af ammoniak. Ved den ansøgte ændring falder den samlede emission med ca. 61 kg N/år.

Husdyrgødningen fra produktionen behandles i ansøgningen for Gundestrupvej 19, hvor der er redegjort for bedriftens udspretningsarealer og håndtering af bedriftens husdyrgødning. Al husdyrgødning forefindes i form af gylle, der udbringes med slæbeslanger eller nedfældes hvor der er krav om det.

På ejendommen er der to gyllebeholdere på henholdsvis 1.800 m<sup>3</sup> og 2.300 m<sup>3</sup>, desuden er der kapacitet på 500 m<sup>3</sup> under spalter, dvs. i alt opbevaringskapacitet 4.600 m<sup>3</sup>. De resterende 400 m<sup>3</sup> kan opbevares på ansøgers ejendom på Degnegyden 2. Kravene til opbevaringskapacitet er dermed opfyldt med det ansøgte.

Antallet af transporter forventes at være uændret med det ansøgte, da der ikke sker ændringer i størrelsen af dyreholdet på ejendommen. Gylleudbringning med traktor udgør ca. 270 læs.

Det ansøgte forventes ikke at give anledning til øgede gener mht. støv, støj og fluer.

Det ansøgte vurderes at leve op til BAT inden for management, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning og staldindretning.

Der modtages ikke slam eller andre affaldsprodukter på ejendommen.

Der vurderes ikke at være behov for dispensationer i forhold til afstandskrav med det ansøgte.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler, herunder det fastlagte beskyttelsesniveau og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger og vurderingen til særlov for den pågældende drift. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye reguleringsværktøj for anlæggelse og drift af virksomheden.



Ove Johansen  
Miljøsagsbehandler